

Warszawa, 26.06.2001r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

RPO/349060/01/XI/EC

00-090 Warszawa   Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 827 64 53

Pan Prof. dr Edmund Wittbrodt
Minister Edukacji Narodowej
Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie dziękuję za odpowiedź z dnia 6.06 br. w sprawie stanu prac nad rozporządzeniem regulującym funkcjonowanie specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. Z niepokojem przyjąłem informację, że placówki, w których przebywa kilkadziesiąt tysięcy dzieci w najbliższym czasie nadal funkcjonować będą poza prawem. Fakt, iż toczą się prace nad nowelizacją ustawy o systemie oświaty nie tłumaczy, w moim przekonaniu, prawie rocznego opóźnienia w wydaniu tak ważnego aktu wykonawczego, zwłaszcza, że zasady prawne funkcjonowania pozostałych placówek opiekuńczo-wychowawczych zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 września 2000 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. Nr 80, poz. 900).

Z wcześniejszej korespondencji (odpowiedź Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 lutego 2000 r. na informację Rzecznika Praw Obywatelskich o stanie przestrzegania praw wychowanków specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych - Wasz znak: DPO-5940/262/SM/99) wiem, że w resorcie rozumiana jest potrzeba zreformowania tych ośrodków i że podjęto prace nad koncepcją tej reformy.

W ostatnim czasie otrzymuję sygnały, iż pracownicy specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych mają poczucie zagrożenia i nie wiedzą, czy placówki będą utrzymane. Mogę przypuszczać, że takie poczucie niepewności udziela się również dzieciom. Z kolei niektóre samorzady próbują łączyć różnego rodzaju placówki. Taka sytuacja ma miejsce w Starostwie Powiatowym w Jaworze, gdzie podjęto decyzję, iż specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy dla dzieci upośledzonych w stopniu lekkim, znacznym i głębokim ze szkołą dla 160 dzieci, będzie zlokalizowany wspólnie z młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym.

Jasne określenie zasad funkcjonowania ośrodków może zapobiec inicjatywom tworzenia takich „kombinatów Opiekuńczo-Wychowawczych”.

Szanowny Panie Ministrze,

Istnienie w państwie prawa publicznych placówek wychowawczych bez uregulowania zasad ich funkcjonowania jest poważnym uchybieniem. Zgadzam się z Panem Ministrem, że ustawa o systemie oświaty w obecnym kształcie wymaga jeszcze wielu zmian. Nie może to jednak prowadzić do niewypełniania obowiązków władz publicznych wobec dzieci pozbawionych opieki rodziców (art. 72 ust. 2 Konstytucji RP) przez niezagwarantowanie im pełni praw w związku z nieokreśleniem standardu pobytu tych dzieci w części placówek opieki całodobowej. W przypadku dzieci niepełnosprawnych, bo one są wychowankami specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, standard ten wzmacnia art. 23 Konwencji o prawach dziecka (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.) nakładający na Państwa-Strony szczególne zobowiązania wobec tej grupy dzieci.

W tej sytuacji jestem zmuszony prosić Pana Ministra o wnikliwe zbadanie sprawy i przyspieszenie działań.

Z wyrazami szacunku
/-/ Prof. dr Andrzej Zoll